

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/16/1123

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni järelevalvedirektor Andres Ojaver
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	19.07.2016, Tallinn
Vaide esitamise aeg	06.06.2016
Teabevaldaja	Politsei ja Piirivalveamet e-posti aadress: louna@politsei.ee
Teabevaldaja vastutava isik	prefekt
Vaide esitaja (teabenõudja)	Xxx aadress: xxx

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3 alusel

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse: vaadata teabenõue uuesti läbi ning väljastada vaide esitaja poolt soovitud teave või keelduda teabenõude täitmisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral põhjendada keeldumist.
- 3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks **02.08.2016**.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Xxx esitas Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) Lõuna prefektuurile 02.05.2016 teabenõude, milles palus infot selle kohta, mis kuupäeval teda 2013. aastal Lõuna prefektuuri politseiametnike poolt kinni peeti, kui pikka aega kinnipidamine kestis ning millise kriminaalasja raames see toimus.
2. 06.05.2016 vastas Lõuna prefektuuri kriminaalbüroo vanemuuriija Katrin Ivask, et vastavalt KrMS-i § 206 lõikele 2 on Xxxle 2013. aastal saadetud prokuratuuri loal kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määrus, milles on märgitud kogu teda huvitav informatsioon.
3. 10.05.2016 esitas Xxx uue teabenõude palvega väljastada tema kohta 2013.aastal koostatud kriminaalasja osalise lõpetamise määrus.
4. 16.05.2016 vastas teabevaldaja, et vastavalt AvTS § 23 lg 2 p 1 on nõudele juba vastatud.
5. 23.05.2016 esitas teabenõudja uue teabenõude, põhjendades, et teavet on vaja Rahandusministeeriumile esitamiseks.
6. 25.05.2016 vastas teabevaldaja, et 23.05.2016 esitatud teabenõue ei ole piisavalt põhjendatud ning ei kuulu AvTS § 23 lg 2 p 1 järgi täitmisele.
7. Xxx esitas 06.06.2016 vaide Andmekaitse Inspeksioonile (registreeritud 14.06.2016).
8. Inspeksioon esitas 22.06.2016 järelepärimise PPA Lõuna prefektuurile.
9. PPA Lõuna prefektuuri vastus on inspeksioonis registreeritud 11.07.2016.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja taotleb järelevalvemenetluse algatamist teabevaldaja suhtes, kuna tema hinnangul on eksitud AvTS § 9, 15 ja 23 lg 2 p 1 vastu ning ebaseaduslikult keeldutud teabenõude täitmisest, ei ole teabenõuet täidetud nõuetekohaselt, ei ole teabenõuet menetlenud nõuetekohaselt ja jätnud avalikustamisele kuuluva teabe avalikustamata AvTS § 51 lg 1 punktide 1, 3, 4 ja 5 mõttes. Lisaks leiab teabenõudja, et kuna sellele dokumendile puudub interneti või muu sidevahendi kaudu juurdepääs, peab teabevaldaja selle teabenõudjale väljastama. Teabenõudja leiab, et tema 23.05.2016 esitatud teabenõue on piisavalt põhjendatud, kuna tal ei ole mingit kohustust avaldada oma Rahandusministeeriumile esitatud taotluse sisu teabevaldajale rohkem, kui põhjendades lihtsalt vajadusega esitada dokumendi koopia Rahandusministeeriumile.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Xxx esitas 02.05.2016 Lõuna prefektuurile teabenõude, milles palus infot selle kohta, mis kuupäeval teda 2013. aastal Lõuna prefektuuri politseiametnike poolt kinni peeti, kui pikka aega kinnipidamine kestis ning millise kriminaalasja raames see toimus.

06.05.2016 vastas Lõuna prefektuuri kriminaalbüroo vanemuuriija Katrin Ivask, et vastavalt KrMS-i § 206 lõikele 2 on Xxxle 2013. aastal saadetud prokuratuuri loal kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määrus, milles on märgitud kogu teda huvitav informatsioon.

16.05.2016 esitatud vastuses Xxx 10.02.2016 teabenõudele viitas Katrin Ivask ka keeldumise alusele, so AvTS-i § 23 lõike 2 punktile 1. Viidatud sätte kohaselt võib teabevaldaja teabenõude

täitmisest keelduda, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda.

Vastuseks Andmekaitse Inspeksiooni küsimustele ning omapoolseks selgituseks teatame järgmist:

Lõuna prefektuur valdab teabenõudes taotletud teavet. Xxx poolt taotletud andmed on temale kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määruse kujul väljastatud, seega on ka temal küsitud teave olemas.

AvTS-i § 23 lõike 2 punktis 1 sätestatud põhjendatuse hindamiseks seadus kriteeriumeid ei sätesta, seega otsustab teabenõuet menetlev ametnik selle põhjendatuse AvTS-i § 23 lõike 2 punkti 1 alusel sõltuvalt teabenõude sisust igal üksikjuhtumil eraldi. Antud juhul ei ole teabenõuet menetlenud ametnik pidanud piisavaks põhjendust, et kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopiat vajab Xxx esitamiseks Rahandusministeeriumile.

Kuivõrd AvTS-i § 23 lõike 2 punktis 1 sätestatud põhjendatuse hindamiseks ei ole mingeid üldisi kriteeriume olemas, siis ei ole ka Lõuna prefektuur taotlejat mingitest kriteeriumidest teavitanud.

Kuivõrd Xxxle on kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määrus saadetud, siis eelduslikult peab see dokument tema valduses olema. Kas see dokument on temal füüsiliselt olemas või mitte, selle kohta Lõuna prefektuuril info puudub.

Riigikohus on öelnud 12.11.2015 määruses nr 3-7-1-3-628-15 nii:

„Menetlusosalisel puudub üldjuhul põhjendatud vajadus saada ära kirju tema enda poolt kohtule esitatud menetluskohandist. Niisuguse dokumendi sisu on isikule teada ning tal on enne dokumendi kohtule esitamist võimalik teha sellest omale ära kiri.“

Nimetatud seisukoht ei ole kõnealusele juhtumile faktiliste asjaolude ning menetluse liigi erinevuse tõttu küll üks-üheselt üle kantav, kuid kohaldada saab Riigikohtu poolt sisuliselt väljendatud põhimõtet, et isiku valduses oleva dokumendi sisu peab olema isikule teada ning sellistest dokumentidest koopiade nõudmine ei ole põhjendatud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.
2. AvTS § 9 kohustab teabevaldajat võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sealjuures on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.
3. Teabenõude täitmisest keeldumise alused on sätestatud AvTS §-s 23. Vastavalt selle paragrahvi lõike 2 punktile 1 võib teabenõude täitmisest keelduda, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda.
4. Käesoleval juhul keelduti teabe väljastamisest, kuna teabenõuet menetlenud ametnik ei ole pidanud piisavaks põhjendust, et kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopiat vajab Xxx esitamiseks Rahandusministeeriumile. Teabevaldaja leiab, et kuna AvTS § 23 lg 2 punktis 1 sätestatud põhjendatuse hindamiseks ei ole mingeid üldisi kriteeriume olemas, siis otsustab teabenõuet menetlev ametnik selle põhjendatuse sõltuvalt teabenõude sisust igal üksikjuhtumil eraldi.
5. Andmekaitse Inspeksioon eelnimetatud seisukohaga ei nõustu, sest seadus ei anna teabevaldajale õigust otsustada põhjenduse sobivuse üle. AvTS § 23 lg 1 punkt 2 ei sisalda tõesti põhjendatuse kriteeriume, kuid see ei anna ka teabevaldajale alust subjektiivsete otsuste tegemiseks. Taotluses saada teavet teistkordselt peab lihtsalt olema põhjendus. Sellest, kui

põhjenduseks on vajadus esitada dokument Rahandusministeeriumile või muule haldusorganile, võib mõistlikult järeldada, et isik vajab seda oma subjektiivsete õiguste ja vabaduste kaitseks.

6. Asjakohatu on ka viide Riigikohtu määrusele nr 3-7-1-3-628-15, mis käsitleb oma dokumentidest koopiade taotlemist. Praegusel juhul ei küsi isik teabenõudega enda koostatud dokumenti, vaid ametiasutuse poolt tema kohta koostatud dokumenti. Arvestama peab ka sellega, et aastaid tagasi saadud dokument ei pruugi olla säilinud või on see juba mõne eelneva asjaajamise käigus kellelegi edastatud, mistõttu ongi ainus võimalus seda saada teabenõudega.

7. Kuna teabevaldaja selgitustest ei nähtu, mille alusel on vaide esitaja poolt küsitud dokumendile juurdepääsupiirang kehtestatud, siis tuleb teabevaldajal teabenõue uuesti läbi vaadata ja hinnata, kas ja mis ulatuses laienevad soovitud teabele juurdepääsupiirangud ning väljastada teave osas, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Juhul, kui teabevaldaja leiab, et piirang kehtib kogu dokumendi ulatuses, siis tuleb viidata konkreetsele seaduse sättele, mille alusel on piirang kehtestatud ning põhjendada teabenõude täitmisest keeldumist.

8. Kuna teabenõudja on teabenõuet põhjendanud, nagu seda sätestab AvTS § 23 lg 2 punkt 1, tuleb teabevaldajal teabenõue uuesti läbi vaadata ja väljastada nõutud teave teabenõudjale või keelduda teabenõude täitmisest seadusest tuleneval alusel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Ojaver

Järelevalvedirektor

peadirektori volitusel